

Dopravní chudoba a Sociální klimatický fond

Chytrá a čistá mobilita 16. 9. 2025

Gabriela Lněničková | gabriela.lnenickova@praha.eu

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

Dopravní chudoba

Dopravní chudoba označuje situaci, kdy lidé nemají dostatečný přístup k dopravě, což jim brání v uspokojování základních potřeb – jako je cesta do práce, školy, k lékaři nebo na úřady.

Typicky se týká:

- lidí s nízkými příjmy,
- seniorů,
- osob se zdravotním postižením,
- obyvatel venkovských nebo periferních oblastí.

Dopravní chudoba může vést k sociálnímu vyloučení, omezeným pracovním příležitostem a zhoršení kvality života.

Sociální klimatický fond

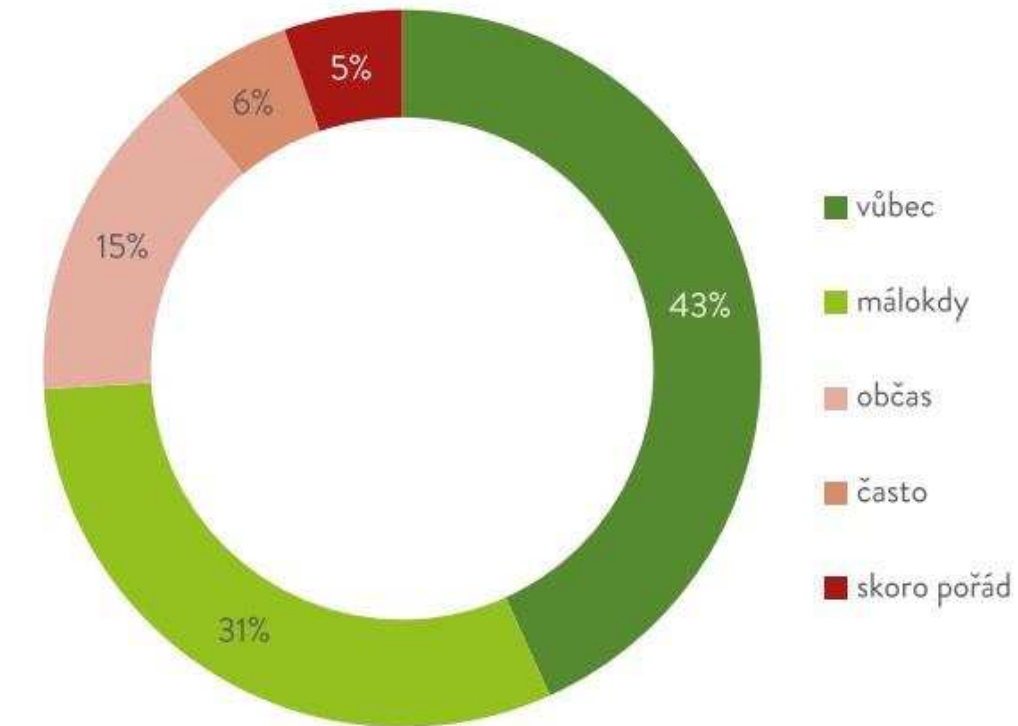
Sociální klimatický fond (SKF) je evropský finanční nástroj vytvořený za účelem **zmírnění sociálních dopadů klimatických opatření**, zejména rozšíření systému emisního obchodování (EU ETS2) na **budovy a silniční dopravu**

Co může být podpořeno ze SKF

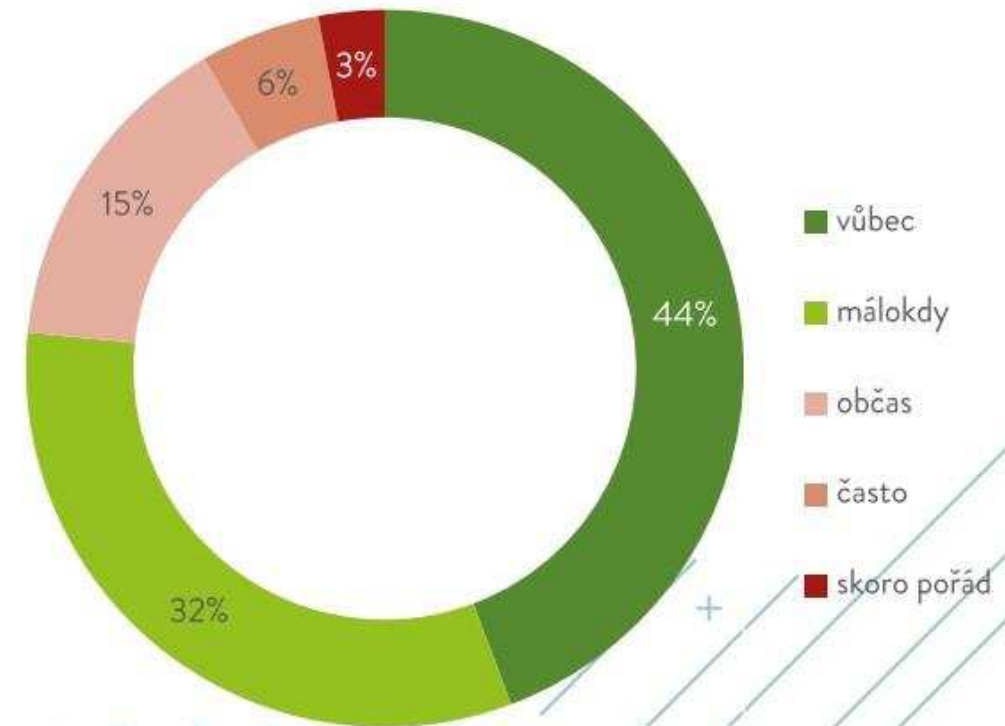
- renovace budov
- dekarbonizační opatření budov (systém vytápění/chlazení, využití OZE či komunitní energetiky);
- **pobídky pro využívání veřejné a udržitelné dopravy, nízkoemisní a bezemisní dopravy;**
- informační, vzdělávací a poradenské služby v oblasti energií a úspor.

Fond bude financován z výnosů emisních povolenek a v Česku by měl disponovat cca **50 mld. Kč.**

Cca 1/4 obyvatel ČR je ohrožena dopravní chudobou

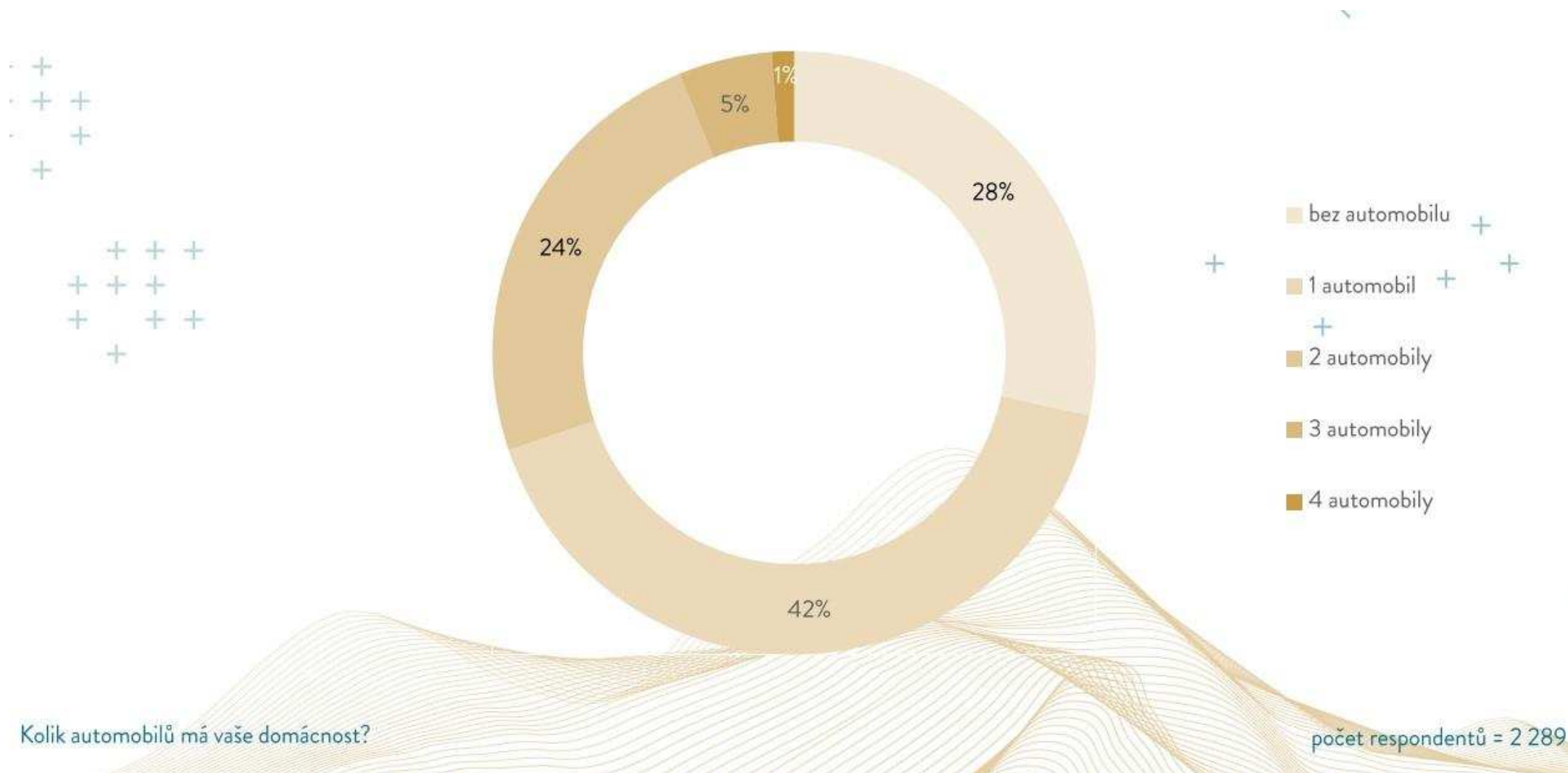
Jak často se vám stává, že byste se potřebovali někam přepravit kvůli základním věcem jako je zaměstnání, škola, nákupy a lékař, ale nemáte možnost se tam přepravit?

Jak často se vám stává, že byste se potřebovali někam přepravit za přáteli nebo volnočasovými aktivitami, ale nemáte možnost se tam přepravit?

počet respondentů = 2 289

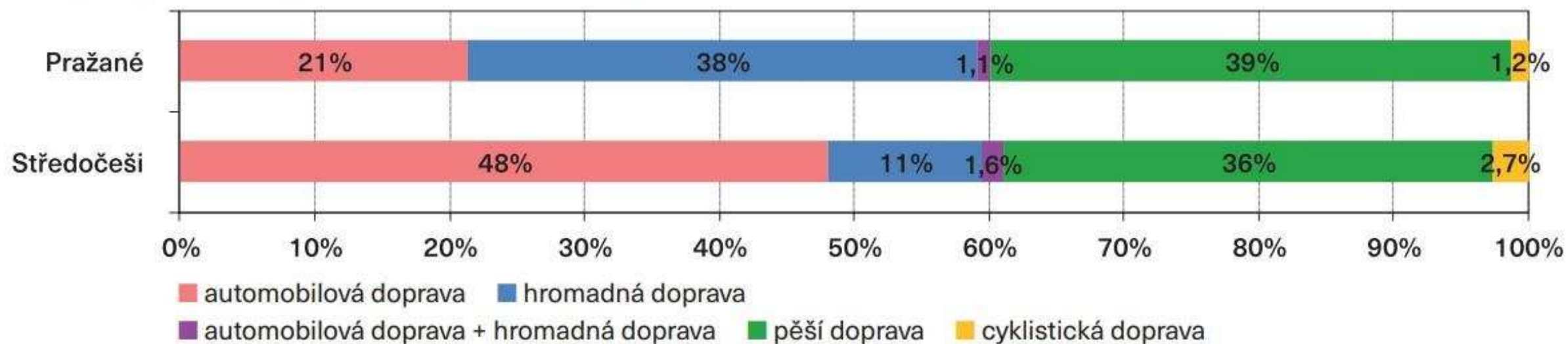
Průměr 1,1 automobilu na českou domácnost

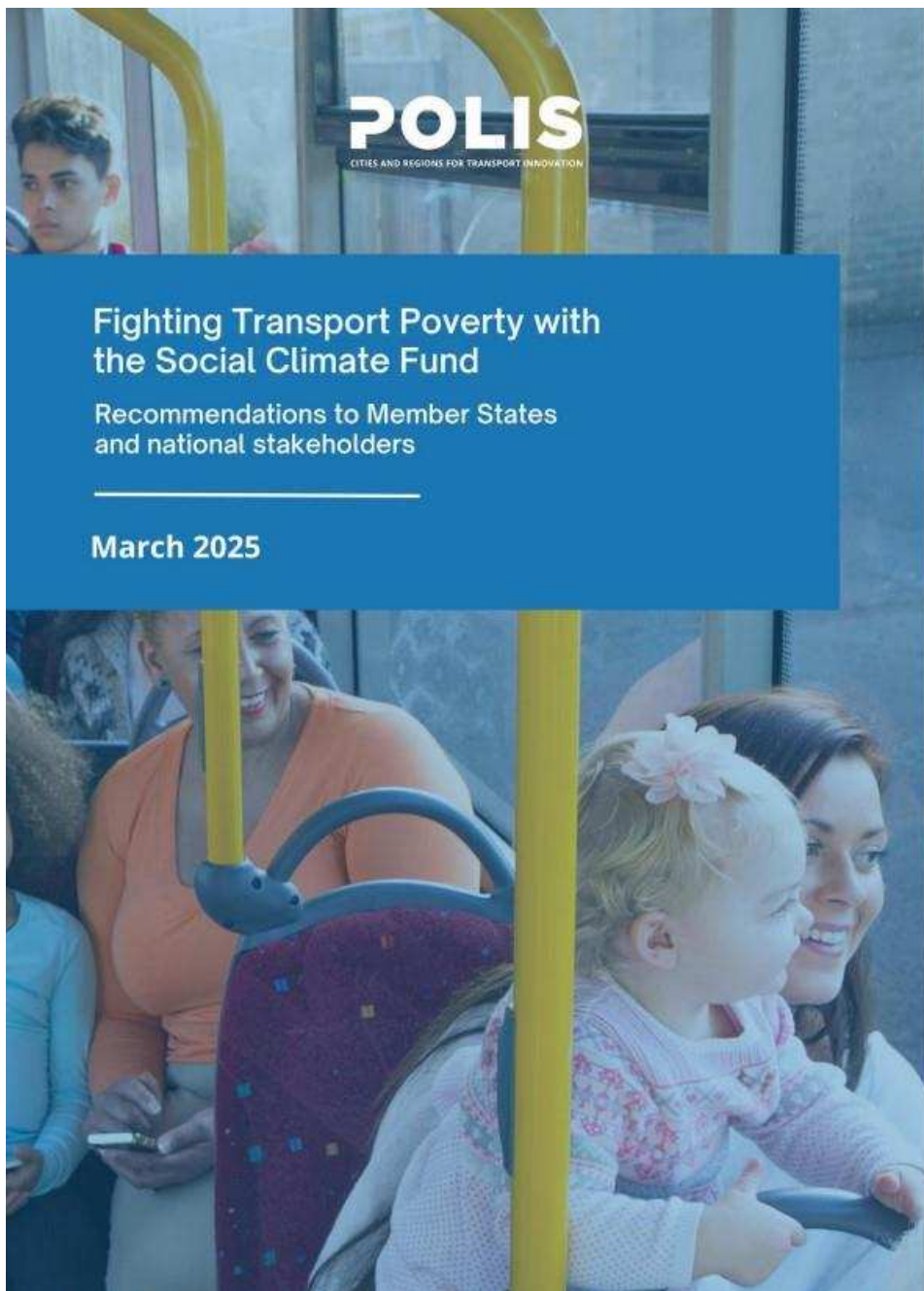

Dělba přepravní práce – obyvatelé Prahy a Středočeského kraje

DĚLBA PŘEPRAVNÍ PRÁCE DLE BYDLIŠTĚ OSOBY

(cesty obyvatel Prahy a Středočeského kraje bez územního omezení)

- POLIS je síť evropských měst a regionů se zaměřením na inovace v dopravě.
- Tyto inovace přispívají k udržitelné, bezpečné a spravedlivé mobilitě ve městech, v periferních a venkovských oblastech
- V březnu 2025 zástupci POLIS zveřejnili odborný dokument o Sociálním klimatickém fondu, který představuje klíčový nástroj v boji proti dopravní chudobě
- Dopravní chudoba byla jedním z hlavních témat konference POLIS Leadership Summit a Political Group Meeting, která se konala 14.-15. května v Římě

Je to skutečná výzva

- Dopravní chudoba je strukturální problém, který vyžaduje strukturální přístup
- Klíčovou výzvou je dostupnost, ne doprava
- Dopravní chudoba je lokální a regionální problém
- Pro mnoho domácností vlastnictví auta nebude nikdy řešením
- Závislost na autech znamená nedostatek možností, nikoliv svobodu pohybu
- Je zapotřebí řešit zranitelnost vůči nárůstu cen pohonných hmot
- Pouhou úlevou od symptomů problém nezmizí

Strategická doporučení

- Multimodální přístup je prioritou
- Veřejná doprava jako pevný základ
- Podpora sdílené mobility
- Infrastruktura nabídne možnost volby
- Využití sociálního kapitálu komunity
- Přiblížit služby uživatelům
- Služby pro zranitelné uživatele
- Omezení nezbytné podpory pro auta
- Cílený přístup k malým podnikatelům

Strategická doporučení – konkrétní příklady 1

- Dopravní řešení, která mají přímé i nepřímé kolektivní přínosy
- Kritéria pro podporu
 - Geografická: venkovské a periferní oblasti
 - Uživatelé: senioři, nízkopříjmové skupiny, rodiny s dětmi
 - Účel cesty: základní potřeby jako práce, škola, lékaři apod.
- Multimodální přístup: veřejná doprava, sdílená mobilita, jízda na kole, chůze, P+R
- Kombinujte veřejnou dopravu a sdílenou mobilitu
- Zlepšení služeb VHD: buspruhy, ITS, zkvalitnění zastávek, systémy prodeje a značení lístků
- Podpora nabídky a poptávky po sdílené mobilitě

Strategická doporučení – konkrétní příklady 2

- Infrastruktura, která nabídne svobodu volby:
 - zklidnění dopravy,
 - Zlepšení infrastruktury pro chodce a cyklisty,
 - stanoviště sdílené mobility, dobíjecí infrastruktura
- Místní sociální kapitál:
 - zapojení regionálních podnikatelů do tvorby služeb sdílené mobility,
 - vznik družstevních podniků v oblasti dopravy a přidružených služeb,
 - nabídka komunitních služeb (car sharing, carpooling, sdílení nákladních kol)
- Přiblížení služeb uživatelům
 - Podpora sociálních a zdravotních služeb poskytovaných doma
 - Vznik místních podniků, pobočky veřejných služeb
 - Nákup elektrických vozidel pro poskytovatele místních služeb
 - Vznik místních doručovacích služeb (potraviny, spotřební zboží, léky)

Strategická doporučení – konkrétní příklady 3

- Služby pro zranitelné
 - Odstraňování bariér ve veřejné dopravě
 - Inkluzivní taxi služby a sdílená mobilita
 - Nákup a úprava elektrických vozidel pro zdravotně postižené
 - Zvýšení bezpečnosti v ulicích a na veřejných místech
 - Zavedení kombinované mobility

Strategická doporučení – konkrétní příklady 4

- Omezení nezbytné podpory pro auta: sociální leasing pro malá elektroauta, domácí nabíjení
- Cílený přístup k malým podnikatelům:
 - nákup bezemisních či nízkoemisních vozidel, dobíjecí infrastruktura,
 - tvorba plánů firemní mobility,
 - řešení pro udržitelnou mobilitu firem (příspěvky na VHD, sdílenou mobilitu, kolo)

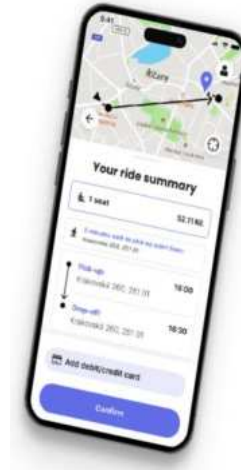
Města a regiony jako klíčoví aktéři

- Konzultace a spolupráce s místními a krajskými samosprávami
- Financování a podpora plánů udržitelné mobility
- Národní plány pro Sociální klimatický fond by měly určit podíly k alokaci:
 - aspoň 50% z celkové částky SKF na dopravní chudobu
 - z toho 65% na opatření na místní a krajské úrovni
 - z uvedených opatření 75% na multimodální řešení

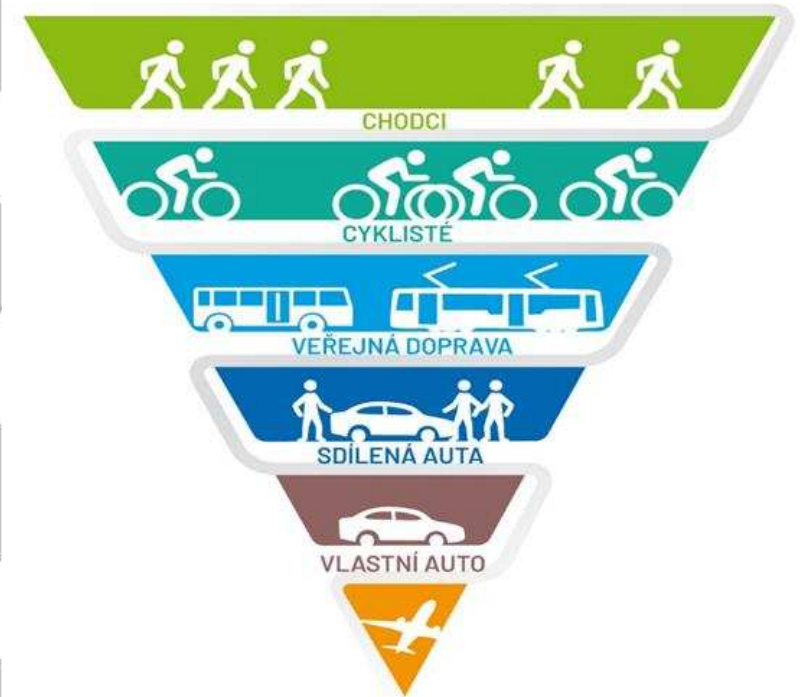
Poptávková doprava

- DRT = Demand Responsive Transport, Spoje na zavolání
- Vždy optimální trasa
- jen tam kdy a kde je potřeba
- dynamicky reaguje na poptávku a objednávky
- Nižší provozní náklady
- Komfort pro obyvatele a cestující
 - virtuální zastávky do 70m
 - rezervované sedadlo
 - POI do 15 min. v regionu
- Obsluha území s nízkou hustotou osídlení, kde konvenční autobusová doprava je neekonomická
- Potenciál v okrajových částech osídlení a u nočních či víkendových spojů

Koncepce městské a aktivní mobility

Základní vizí je nastavení trendu pro dosažení lepší dělby přepravní práce v počtu cest mezi jednotlivými druhy dopravy

Děkuji za pozornost.

Ing. Gabriela Lněničková, MBA

zastupitelka hl. m. Prahy

členka výboru pro dopravu, územní rozvoj, strategické investice ZHMP

předsedkyně komise Rady hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost

Email: gabriela.lnenickova@praha.eu